

PRITARTA

Pasvalio rajono savivaldybės tarybos

2012 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T1-61

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2011 METŲ ATASKAITA**

TURINYS

I. Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos santrauka.....	3
II. Teisės aktai, reglamentuojantys Savivaldybės vykdytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.....	3
III. Savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros veiklai įtakos turėjusių veiksmų apžvalga...	4
IV. Bendruomenės sveikatos būklės analizė.....	5
V. Vykdytos valstybinės visuomenės sveikatos programos ir strategijos.....	19
VI. Savivaldybės visuomenės sveikatos programų ir strategijų, visuomenės sveikatos priežiūros priemonių įgyvendinimas.....	23
VII. Bendruomenės, nevalstybinių organizacijų, ūkio subjektų, Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių dalyvavimas vykdamas visuomenės sveikatos priežiūros veiklą.....	26
VIII. Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros įgyvendinimas.....	28
IX. Savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros veiklos finansavimas.....	30
X. Artimiausio laikotarpio Savivaldybės vykdomos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos prioritetinės kryptys.....	30
XI. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymas.....	31

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Pasvalio rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2011 m. ataskaita rengiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 606 „Dėl savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos ir ataskaitos teikimo formos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 73-2834; 2011, Nr. 8-328). Ataskaitoje pateikiami teisės aktai, reglamentuojantys visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybėje, trumpai aptariami vidiniai bei išoriniai veiksniai, turėję įtakos visuomenės sveikatos priežiūros veiklai. Pateikiami 2010 ir ankstesnių metų statistiniai duomenys ir jų analizė apie demografinę situaciją Pasvalio rajono savivaldybėje, gyventojų sveikatą. Aptariamos Pasvalio rajone vykdomos prevencinės programos ir pateikiami jų rezultatai. Aprašomas visuomeninių organizacijų, savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros veiklos įgyvendinimą Pasvalio rajono savivaldybėje.

Pateikiama informacija apie 2011 metais rajone vykdytą vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros veiklą, mokinių bei mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų skaičių Savivaldybėje, taip pat informacija apie Savivaldybės, valstybės biudžeto asignavimus, Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšas, skirtas visuomenės sveikatos priežiūrai įgyvendinti Savivaldybėje, aptariamas tų lėšų panaudojimas bei Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymas.

Ataskaitos I, II, III, V, VI, VII, IX, XI skyrius parengė Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos vyriausioji specialistė (savivaldybės gydytoja) Dalia Vasiliūnienė, tel. (8 451) 54 086, el. p. d.vasiliuniene@pasvalys.lt ; III, VIII, IX, X skyrius – Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro direktorė Vilma Jankevičienė, tel. (8 451) 20 130, el. p. vsbiuras@gmail.com; IV, V, VI, VIII skyrius – Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Renata Nevulytė, tel. (8 451) 20 131, el. p. renatanev@gmail.com.

Savivaldybės tarybai pritarus, ataskaita bus paskelbta Pasvalio rajono savivaldybės tinklalapyje www.pasvalys.lt

II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS

Eil. Nr.	Dokumento data	Dokumento numeris	Dokumento pavadinimas
Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimai			
1.	2011-03-17	T1-64	Dėl Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2010 metų lėšų panaudojimo ataskaitos patvirtinimo
2.	2011-03-17	T1-65	Dėl Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2011 metų sąmatos patvirtinimo
3.	2011-03-17	T1-66	Dėl Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų paskirstymo
4.	2011-03-17	T1-67	Dėl pritarimo Pasvalio rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2010 metų ataskaitai
5.	2011-06-13	T1-167	Dėl Pasvalio rajono savivaldybės Bendruomenės sveikatos tarybos sudarymo
6.	2011-06-13	T1-168	Dėl Pasvalio rajono savivaldybės priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos 2011–2013 metų programos ir šios programos įgyvendinimo 2011 m. priemonių plano patvirtinimo

7.	2011-09-15	T1-197	Dėl įgaliojimų Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklų direktoriams suteikimo
8.	2011-09-15	T1-208	Dėl Pasvalio rajono savivaldybės Bendruomenės sveikatos tarybos pirmininko paskyrimo
Pasvalio rajono savivaldybės mero potvarkis			
9.	2011-02-28	MV-18	Dėl Savivaldybės mero 2010-03-23 d. potvarkio Nr. MV-31 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės asmenų būtinąjo hospitalizavimo ir (ar) izoliavimo organizavimo“ pakeitimo
Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai			
10.	2011-01-21	DV-51	Dėl 2011 metų privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų sveikatos priežiūrai mokyklose paskyrimo
11.	2011-02-04	DV-87	Dėl 2011–2012 metų gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų profilaktikos ir epidemijos kompleksinių priemonių plano patvirtinimo
12.	2011-11-10	DV-825	Dėl komisijos konkursui „Laisva klasė nuo (be) svaigalų“ organizuoti sudarymo
13.	2011-11-23	DV-865	Dėl komisijos tarptautinio vaikų, mokinių, pedagogų ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų konkurso „Sveikuolių sveikuoliai“ I etapui organizuoti sudarymo

III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Išoriniai veiksniai, turėję įtakos savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai	Išorinių veiksmų poveikio rezultatas savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai	Vidiniai veiksniai, turėję įtakos savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai	Vidinių veiksmų poveikio rezultatas savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
1. Sveikatinimo veiklos sutarties su LR sveikatos apsaugos ministerija Valstybės lėšoms gauti pasirašyta tik antrame metų pusmetyje.	1. Dėl vėluojančio programinio finansavimo iš valstybės biudžeto ribojamas visuomenės sveikatos priežiūros veiklos planavimas ir efektyvus vykdymas.	1. Žmogiškųjų resursų stygius. Pasvalio r. savivaldybės Visuomenės sveikatos biure dirbantis vaikų ir jaunimo priežiūros specialistas dirba tik 0,5 etato.	2. Dėl žmoniškųjų resursų stygiaus Visuomenės sveikatos biurui sunku užtikrinti kokybišką visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą Savivaldybėje.
2. Valstybinėms visuomenės sveikatos programoms vykdyti savivaldybės lygmeniu lėšų iš valstybės biudžeto praktiškai neskiriama.	2. Dėl lėšų nebuvimo nepilnai įgyvendintos valstybinės programos.	2. Pasvalio r. savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras neturėjo tinkamų patalpų, kur būtų galima vesti mokymus, renginius bei paskaitas, neturėjo automobilio. Trūko kompiuterinės technikos mokyklose dirbantiems	2. Materialiųjų resursų stygius turėjo įtakos teikiamai visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos kokybei ir prieinamumui.

3. Nėra parengto ir patvirtinto bendro visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų katalogo, teisės aktais nustatytų paslaugų kainų ir jų paskaičiavimo metodikų.	3. Trūksta konkretumo ir aiškaus reglamentavimo teikiant visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams	3. Buvo įgyvendinamas projektas „Visuomenės sveikatos priežiūros stiprinimas modernizuojant Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurą“ pagal 2007–2013 metų Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 2 prioriteto įgyvendinimo priemonę VP3-2.1-SAM-11-R „Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros savivaldybės plėtra“.	3. Įgyvendinant projektą 2012 m. gruodžio mėnesį Visuomenės sveikatos biuras persikėlė į rekonstruotas patalpas, buvo įsigyta baldų, kompiuterinės įrangos, automobilis.
4. Visuomenės sveikata labiausiai priklauso nuo gyvenamosios, tačiau gyventojų vertybės ir elgesį neigiamai veikia nepalankūs socialiniai, ekonominiai veiksniai.	4. Susidariusi nepalanki socialinė, negerėjanti ekonominė šalies situacija neigiamai atsiliepė gyventojų sveikatai bei jų gyvenimo kokybei.	4. Kaimo bendruomenės ir nevyriausybinių organizacijų vis aktyviau įsitraukia į sveikatinimo veiklą.	4. Visuomenės sveikatos biuras 2011 metais pasirašė 17 bendradarbiavimo sutarčių su kaimo bendruomenėmis, nevyriausybėmis, organizacijomis, įstaigomis, seniūnijomis.

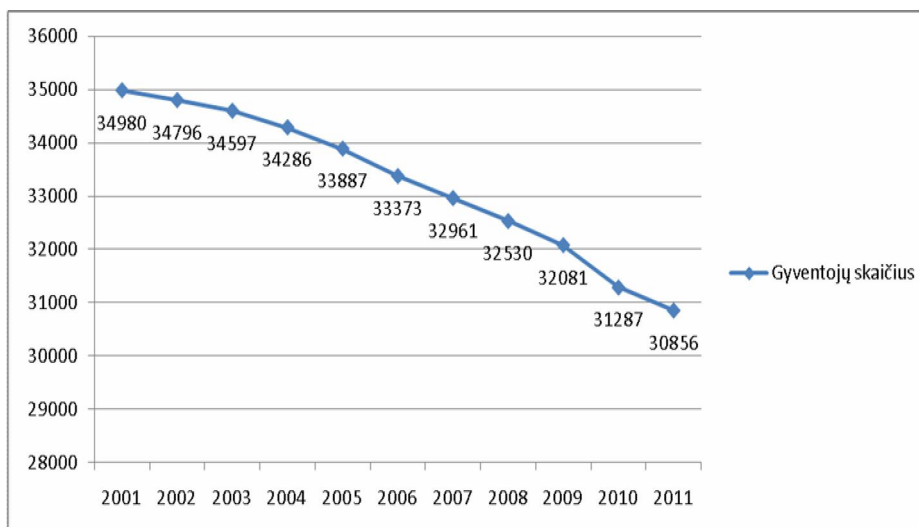
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

2011 m. visuomenės sveikatos stebėseną buvo vykdoma pagal Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2009–2011 metų programą, patvirtintą Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. T1-280. Buvo renkami 2007–2011 m. (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją) Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir pan. Dauguma sveikatos rodiklių buvo gauti iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Statistikos departamento, Higienos instituto sveikatos informacinio centro leidinių ir kompiuterinių duomenų bazių.

Bendruomenės sveikatos būklės analizėje lyginami 2007–2010 m., dalinai 2011 m. gyventojų sveikatos rodiklių duomenys.

1. Pasvalio rajono savivaldybės gyventojai

Pasvalio rajono savivaldybėje 2011 m. pradžioje gyveno 30 856 gyventojai. Per 2001–2011 metus savivaldybės gyventojų skaičius dėl neigiamo gyventojų prieaugio ir intensyvios migracijos gerokai sumažėjo. Lyginant 2001 m. ir 2011 m. gyventojų skaičius Pasvalio rajono savivaldybėje sumažėjo 4 124 gyventojais (žr. 1 pav.).

1 pav. Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas metų pradžioje 2001-2011 m., abs. sk.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

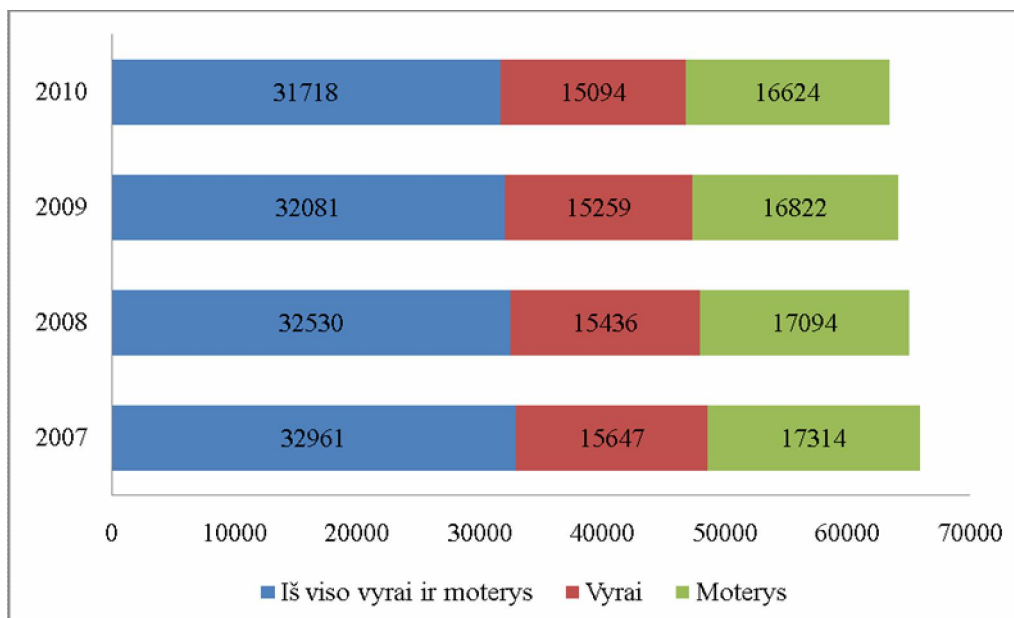
Mažėjant gyventojų skaičiui rajone, nežymiai mažėja ir gyventojų tankis: 1 kvadratiniam kilometrui 2007 m. pradžioje teko 25,6 gyventojų, 2010 m. pradžioje – 24,6.

2007–2010 m. laikotarpiu vyrų ir moterų skaičiaus santykis Pasvalio rajone nežymiai keitėsi, moterų gyveno daugiau nei vyrų: 2007 m. pradžioje 1000-iui vyrų teko 1107 moterys, 2010 m. pradžioje – 1101 (1 lentelė). Pasvalio rajono gyventojų skaičiaus pasiskirstymas pagal lytį pateikiamas 2 pav.

1 lentelė. Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas Pasvalio rajono savivaldybėje

Metai	Gyventojų skaičius metų pradžioje	Gyventojų tankis	Teritorija, km ²	Vidutinis metinis gyventojų skaičius	1000-iui vyrų tenka moterų
2007	32961	25,6	1289	32746	1107
2008	32530	25,2	1289	32306	1107
2009	32081	24,9	1289	31900	1102
2010	31718	24,6	1289	31287	1101

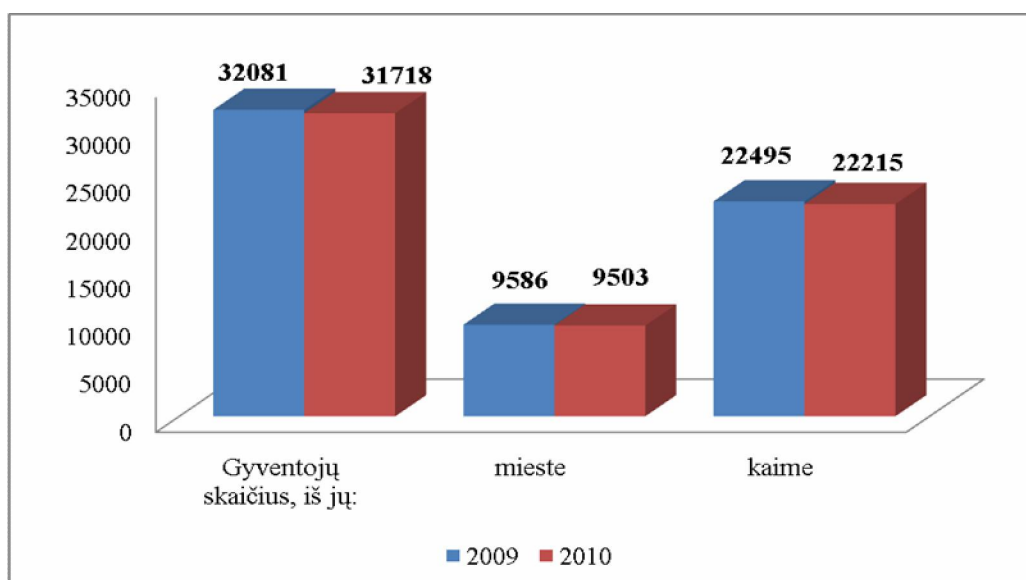
Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

2 pav. Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas pagal lytį metų pradžioje 2007–2010 m., abs. sk.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

Dauguma gyventojų įsikūrę kaimuose ir nedideliuose miesteliuose, vadinamuose bažnytkaimiuose (3 pav.).

3 pav.

Pasvalio rajono gyventojų pasiskirstymas pagal gyvenamą vietą abs. sk.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

Nuo 2007 iki 2010 m. jaunimo (108 gyventojais) ir darbingo (321 gyventojais) amžiaus gyventojų skaičius didėjo, tačiau deklaruosius išvykimą į užsienį 10 kartų padaugėjo (2 lentelė).

2 lentelė. Gyventojų skaičiaus pagal amžių pasiskirstymas Pasvalio rajono savivaldybėje

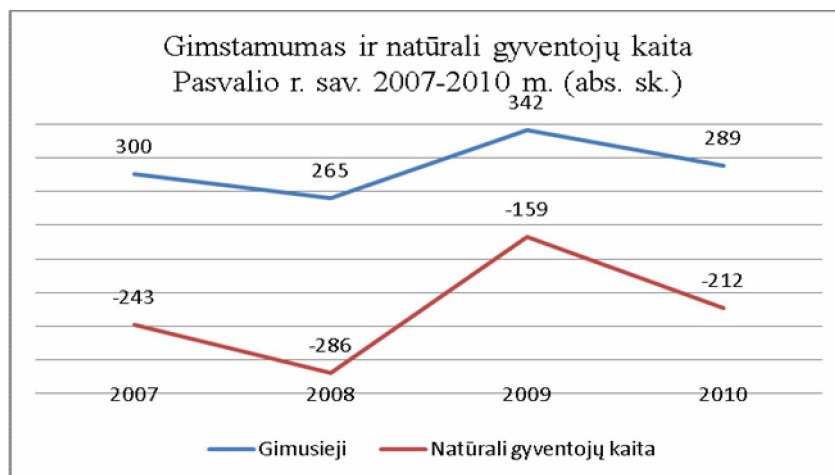
Metai	Gyventojų skaičius	Vaikų skaičius	Jaunimo skaičius	Darbingo amžiaus gyventojų skaičius	Pensinio amžiaus gyventojų skaičius	Deklaravusių išvykimą į užsienį gyventojų skaičius	Deklaravusių atvykimą iš užsienio gyventojų skaičius
2007	32961	7649	7.382	19164	7279	47	20
2008	32530	7335	7.477	19181	7170	46	22
2009	32081	7027	7.579	19363	6906	95	19
2010	31718	6712	7.562	19485	6650	487	19

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

2. Gimstamumas

Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyriaus duomenimis, 2010 m. Pasvalio rajone užregistruota 111 santuokų, t. y. 3 santuokomis mažiau nei 2009 m. Ištuokų 2010 m. užregistruota 81, t. y. 14 daugiau nei 2009 m.

2008 m. gimė 265, mirė 551, 2009 m. gimė 342, mirė 501, 2010 m. gimė 294, mirė 499 asmenys. Pasvalio rajone gimstamumas stebimas banguojančia kreive (4 pav.).

4 pav. Gimstamumas ir natūrali gyventojų kaita Pasvalio r. sav.

2007–2010 m. (abs. sk.)

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

Natūralus gyventojų judėjimas 2007-2010 m. pateiktas 3 lentelėje. Pasvalio rajone gyventojų mirtingumas didesnis nei gimstamumas.

3 lentelė. Natūralus gyventojų judėjimas 2007–2010 m. (1000 gyv.)

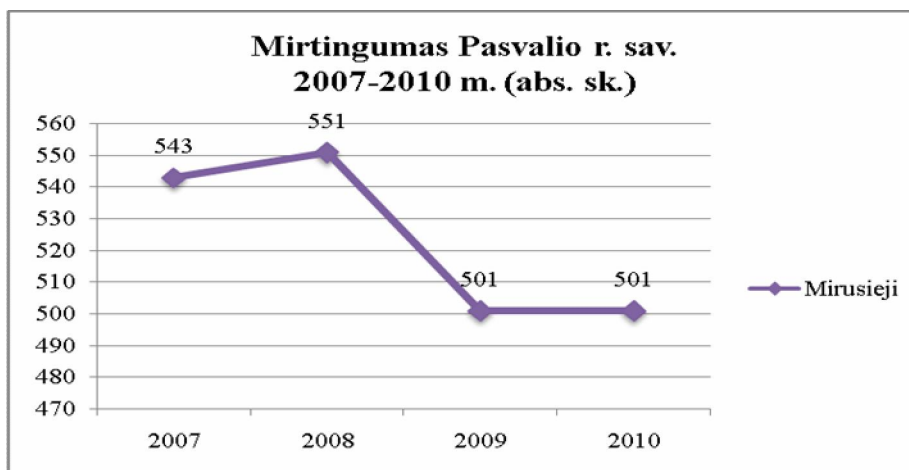
Metai	Gimstamumas	Mirtingumas	Natūralus prieaugis	Santuokos	Ištuokos	Kūdikų iki 1 metų mirtingumas
2007	9,2	16,6	- 7,4	5,3	2,7	3,3
2008	8,2	17,1	- 8,9	6,1	2,5	7,6
2009	10,7	15,7	- 5,0	4,8	2,8	3,0

2010	9,4	16	- 6,6	4,6	3,2	3,4
------	-----	----	-------	-----	-----	-----

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

3. Mirtingumas 2007–2010 m.

Pasvalio rajone 2007 m. mirė 543, 2008 m. 8 gyventojais daugiau, o 2009 ir 2010 m. užregistruota po 501 mirties atvejį (5 pav.).

5 pav. Mirtingumas 2007–2010 m. (abs. sk.)

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

4. Namų ūkių būklė

Pasvalio rajonas užima 2 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos: 128,9 tūkst. ha arba 1,3 tūkst. kv. km. Einamaisiais statistiniais duomenimis, didžiausia gyventojų emigracija stebima 2010 m. Duomenys apie migraciją pateikiami 4 lentelėje.

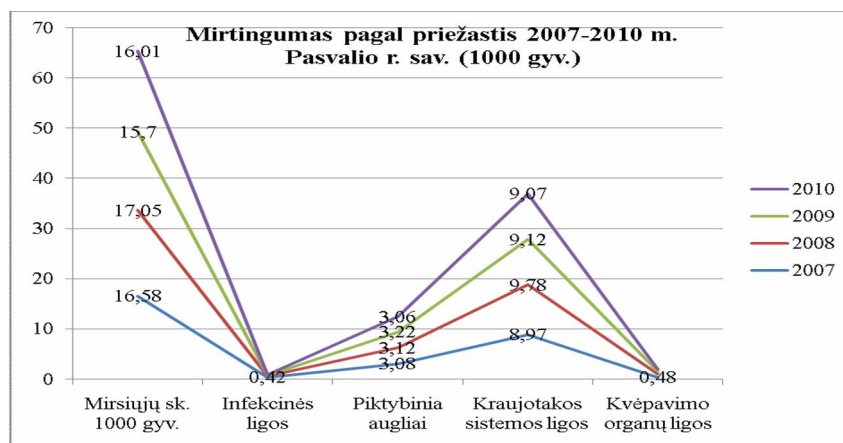
4 lentelė. Pasvalio rajono gyventojų vidinė ir tarptautinė migracija 2001–2010 m.

	2001 m.	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Vidinė migracija										
Atvyko	383	409	461	455	347	392	416	443	427	349
Išvyko	488	422	653	643	629	577	604	606	631	999
Neto migracija	-105	-13	-192	-188	-282	-185	-188	-163	-204	-650
Tarptautinė migracija										
Atvyko	2	4	0	11	16	22	20	22	19	19
Išvyko	3	6	10	45	69	31	47	46	95	487
Neto migracija	-1	-2	-10	-34	-53	-9	-27	-24	-76	-468

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LR Vyriausybės

5. Mirtingumas

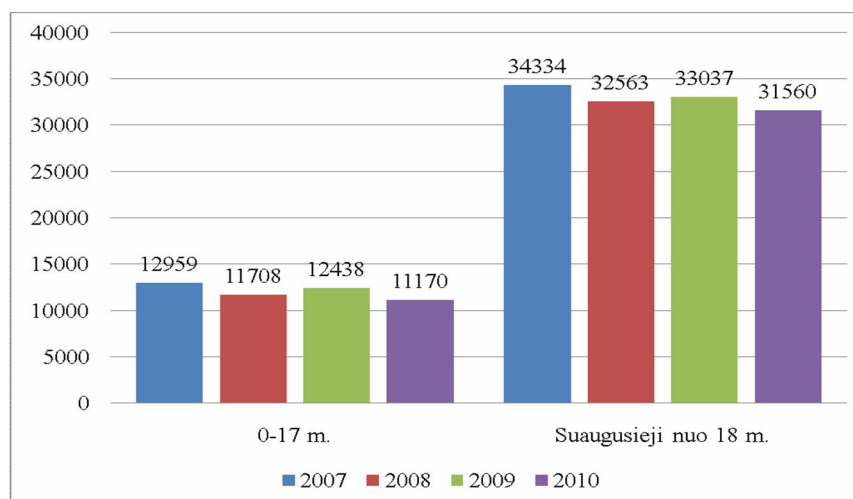
Lyginant 2007–2010 metus, mirtingumo rodikliai yra didėjantys. Didžiausias mirtingumas Pasvalio rajone yra nuo kraujotakos sistemos ligų. Antroje vietoje piktybiniai navikai. Mirtingumo priežastys rajone sutampa su Lietuvos mirtingumo priežasčių rodikliais (6 pav.).

6 pav. Mirtingumas pagal priežastis 2007-2010 m. (abs. sk.)

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Analizuojant 2007-2010 metų gyventojų sergamumą, pastebimas mažėjimas (7 pav.)

7 pav. Pasvalio r. sav. gyventojų segamumas 2007-2010 m. (abs. sk.)

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

6. Sergamumas

Lietuvos sveikatos informacijos duomenimis, Pasvalio rajono gyventojų sergamumas yra mažesnis už Lietuvos Respublikos sergamumo rodiklius, tenkančius 1000 gyventojų. Pastebima tendencija, kad naujai užregistruotų susirgimų atvejų nuo 2007 m. po truputį mažėja. Jei 2007 m. naujų susirgimų atvejų teko 776.2/1000-ui suaugusių, tai 2010 m. šie rodikliai sumažėjo iki 669.7/1000-ui suaugusių. Gyventojų sergamumo rodikliai pateikiami 5-8 lentelėse.

5 lentelė. Gyventojų sergamumas 2007 m.

	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 suaug.	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 suaug.	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 vaikų (0-17 m.)	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 vaikų (0-17 m.)
Lietuva	1786,5	952,9	2285,4	1859,3
Panevėžio m.	2317,5	1011,6	3259,1	2419,0

Pasvalio r.	1359,6	776,2	1729,7	1448,9
--------------------	---------------	--------------	---------------	---------------

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

6 lentelė. Gyventojų sergamumas 2008 m.

	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 suaug.	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 suaug.	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 vaikų (0-17 m.)	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 vaikų (0-17 m.)
Lietuva	1816,2	931,2	2193,3	1737,3
Panevėžio m.	2333,0	985,6	3143,8	2277,7
Pasvalio r.	1296,1	713,3	1630,4	1337,3

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

7 lentelė. Gyventojų sergamumas 2009 m.

	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 suaug.	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 suaug.	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 vaikų (0-17 m.)	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 vaikų (0-17 m.)
Lietuva	1837,2	919,0	2392,8	1894,7
Panevėžio m.	2406,3	978,8	3444,5	2476,9
Pasvalio r.	1319,9	736,4	1810,7	1551,9

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

8 lentelė. Gyventojų sergamumas 2010 m.

	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 suaug.	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 suaug.	Iš viso užregistruotų susirgimų 1000 vaikų (0-17 m.)	Naujai užregistruoti susirgimai 1000 vaikų (0-17 m.)
Lietuva	1850,8	882,1	2361,8	1849,5
Panevėžio m.	2427,2	914,1	3444,6	2391,0
Pasvalio r.	1262,1	669,7	1664,2	1422,2

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Analizuojant gyventojų sergamumą infekcinėmis ligomis, matyti, kad lyginant su 2010 m. Pasvalio rajone 2011 m. padaugėjo susirgimų gripu, ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis, vėjaraupiais, niežais, bakterinėmis ir virusinėmis žarnyno infekcijomis. Sumažėjo sergamumas salmonelioze, Laimo liga, erkiniu encefalitu, skarlatina. Susirgimų tuberkuloze skaičius išliko nepakitęs (žr. 9 lentelė).

9 lentelė. Pasvalio rajono gyventojų sergamumas infekcinėmis ligomis 2008–2011 m.

Liga	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.
Gripas	71	414	10	197
Ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos	609	1526	325	1721
Vėjaraupiai	61	137	97	190
Erkinis encefalitas	8	10	4	2
Laimo liga	6	28	8	1
Virusinis meningitas	2	1	3	4
Meningokokinė infekcija	1	0	0	0
Askaridozė	1	5	0	2
Enterobiozė	27	5	0	3
Pedikuliozė ir ftiriazė	26	9	5	7
Niežai	46	29	12	26
Dermatofitijos	7	9	16	13
Sifilis	1	1	1	0
Virusiniai hepatitai	2	0	1	1
Tuberkuliozė (patvirtinta bakteriologiškai ir histologiškai)	19	15	23	23
Skarlatina	17	8	17	8
Virusinės žarnyno infekcijos (nepatikslintos)	11	8	20	25
Virusinės žarnyno infekcijos (patikslintos)	31	30	36	53
Nepatikslintos bakterinės žarnyno infekcijos	52	50	47	54
Kitos patikslintos bakterinės žarnyno infekcijos	10	12	11	6
Kitos salmoneliozės	18	17	17	8
Šigeliozė	0	0	1	0

Duomenų šaltinis: Panevėžio visuomenės centro Pasvalio skyrius

7. Sergamumas tuberkulioze

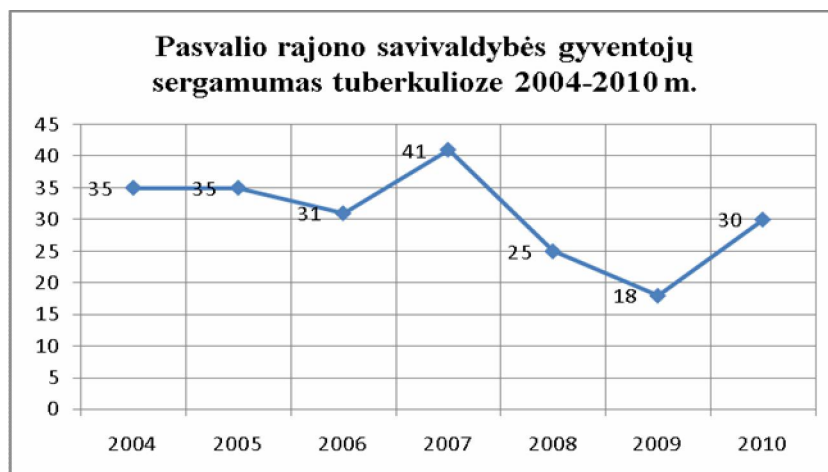
Tuberkuliozė – viena iš grėsmingiausių ir sunkiausių infekcinių ligų, kurios plitimo priežastys yra socialinės: blogos gyvenimo ir sanitarinės higienos sąlygos, nevisavertė mityba, girtavimas, nedarbas, gyventojų migracija, skurdas, priklausomybė nuo narkotikų, ŽIV infekcija, nepakankama besigydančių ligonių kontrolė.

2007-2010 m. vertinant sergamumą tuberkulioze Pasvalio rajono gyventojų, sergančių aktyvia tuberkuliozės forma, yra daugiau nei Biržų, Kupiškio rajonuose (10 lentelė).

10 lentelė. Gyventojų sergamumas tuberkulioze 2007–2010 m.

	Išaiškintų sergančiųjų aktyvia tuberkulioze abs. sk.				Išaiškintų sergančiųjų aktyvia tuberkulioze 1000 gyventojų			
	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Lietuva	1977	1892	1677	1573	0,59	0,56	0,50	0,48
Biržų r.	24	24	24	20	0,72	0,73	0,74	0,63
Kupiškio r.	9	6	8	11	0,39	0,26	0,35	0,50
Pasvalio r.	41	25	18	30	1,25	0,77	0,56	0,95

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

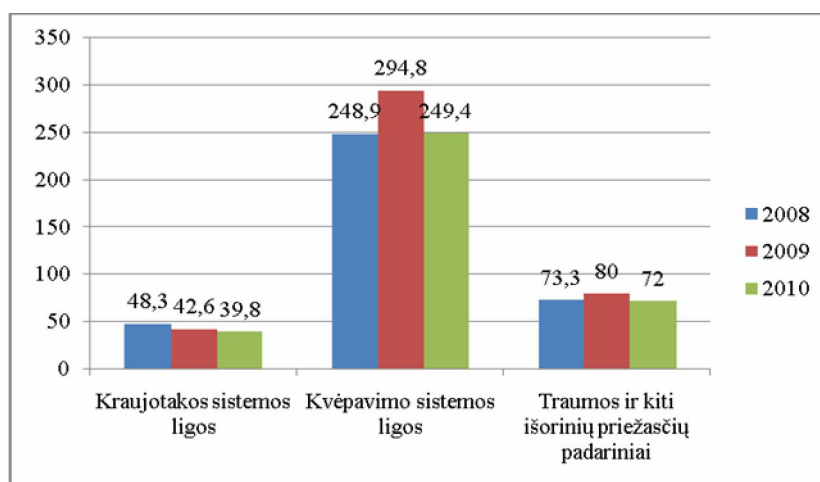

8 pav. Gyventojų sergamumas aktyvia tuberkulioze Pasvalio r. 2004–2010 m., abs. sk.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

8. Bendras sergamumas

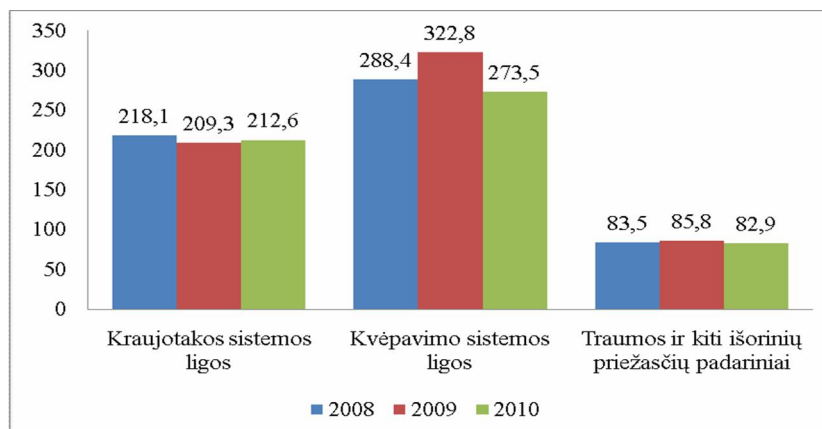
Analizuojant gyventojų sergamumo duomenis naujai užregistruotų 1000 gyventojų susirgimų, vyrauja kvėpavimo sistemos ligos. Tuo tarpu sergamumo rodikliai dėl traumų ir kitų išorinių priežasčių bei kraujotakos sistemos ligų Pasvalio rajone nėra tokie ryškūs (9 pav.).

9 pav. Naujai užregistruoti susirgimai kai kuriomis ligomis 2008–2010 m., 1000-iui gyventojų.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

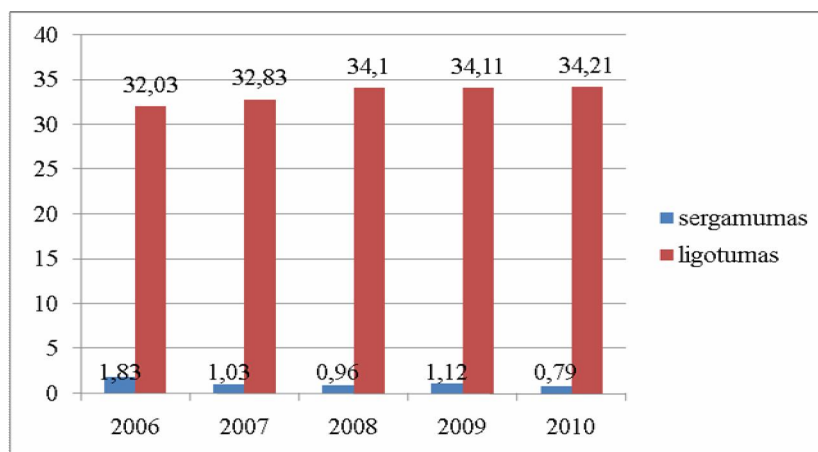
Bendrojo sergamumo duomenys rodo, kad kraujotakos sistemos ligų nemažėja, o kvėpavimo sistemos ligų, atitenkančių 1000-iui gyventojų nežymiai mažėja. Sergamumo priežastys dėl traumų ir kitų išorinių priežasčių išlieka santykinai stabilios (10 pav.).

10 pav. Bendrasis sergamumas kai kuriomis ligomis 2008–2010 m., 1000-iui gyventojų.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Analizuojant sergamumo psichikos ligomis 2006–2010 m. rodiklius 1000 gyventojų, stebimas jų sumažėjimas, o ligotumo rodikliai nežymiai kyla (11 pav.).

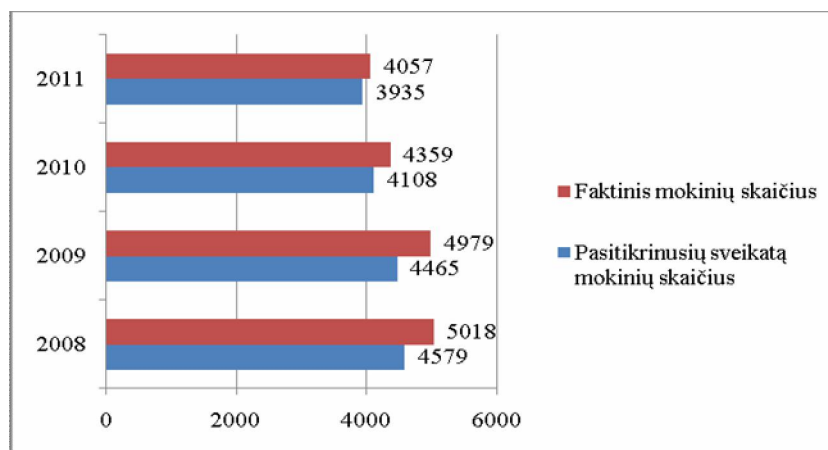
11 pav. Sergamumas ir ligotumas psichikos ligomis 2006-2010 m., 1000-iui gyventojų.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

9. Vaikų profilaktinė sveikatos priežiūra

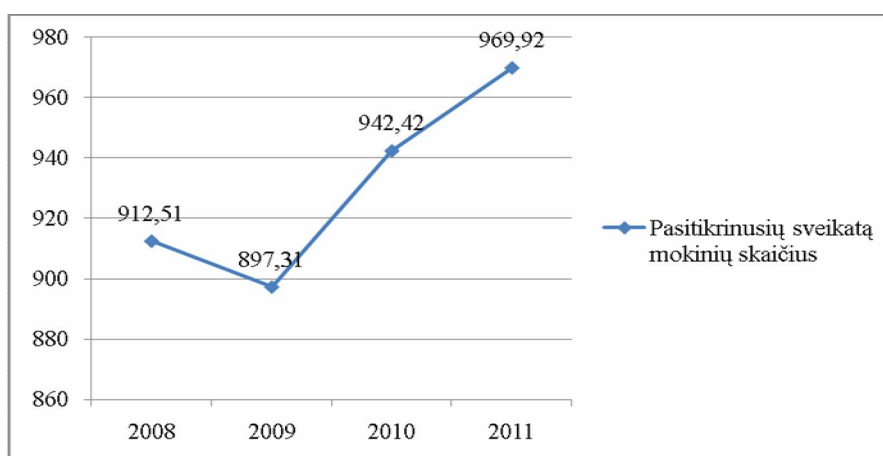
Faktinis ir pasitikrinusių sveikatą vaikų skaičius

Remiantis 2008–2011 m. moksleivių sveikatos sutrikimų ir sergamumo suvestinės duomenimis, mokinių skaičius Pasvalio rajone kasmet mažėja. Nuo 2008 iki 2009 m. rajono mokyklose sumažėjo 42 vaikais, nuo 2009 iki 2010 m. – 617 vaikų, nuo 2010 iki 2011 m. 302 vaikais, iš viso – 961 vaiku. Sveikatą profilaktiškai nesitikrinančių vaikų skaičius mažėja: 2008 m. sveikatos nepasitikrino 8,75 proc. (439 mokiniai), 2009 m. – 10,17 proc. (511 mokinių), 2010 m. – 5,76 proc. (251 mokiniai), o 2011 m. – 3 proc. (122 mokiniai). Tačiau pasitikrinusių skaičius per ketverius metus, tenkantis 1000-iui rajono vaikų, padidėjo 57,41 atveju, t. y. 2008 m. iš 1000 vaikų sveikatą pasitikrino 912,51, 2009 m. – 897,31, 2010 m. – 942,42, 2011 m. sveikatą pasitikrino 969,92 vaikai iš 1000 (12, 13 pav.).

12 pav. Faktinis ir pasitikrinusių 0–12 kl. mokinių skaičius 2008–2011 m., abs. sk.

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

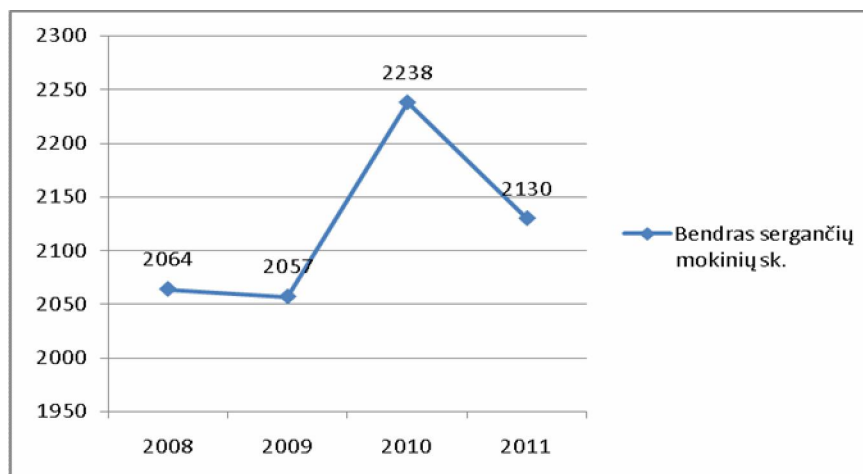

13 pav. Pasitikrinusių sveikatą skaičius 1000-iui mokinių (atvejų skaičius)

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

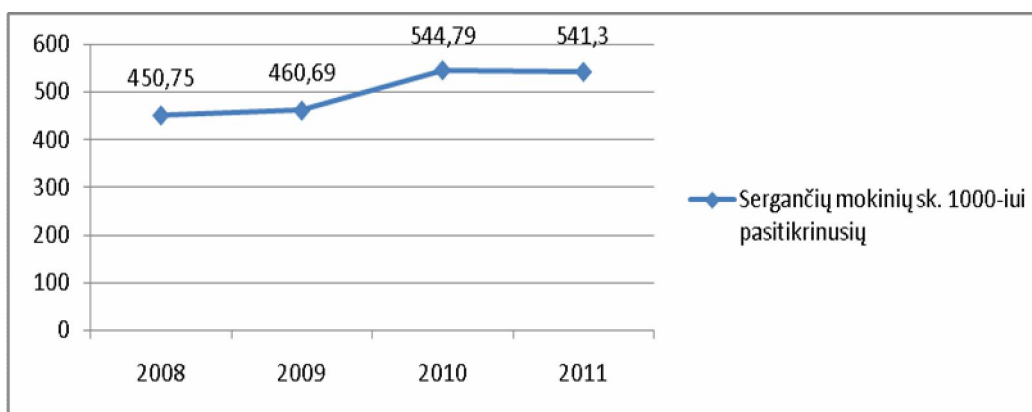
10. Bendras mokinių sergamumas

Mokinių skaičius mokyklose mažėja, tačiau jų sergamumas didėja. 2008 m. 45 proc. mokinių turėjo didesnių ar mažesnių sveikatos problemų (iš 4579 sveikatą patikrinusių mokinių). 2009 metais sergamumas siekė 46 proc. (iš 4465 sveikatą patikrinusių), 2010 metais – 54,57 proc. (iš 4108 sveikatą patikrinusių), o 2011 m. – 54,13 proc. (iš 3935 sveikatą patikrinusių) mokinių turėjo sveikatos problemų (14 pav.). Sergančių mokinių skaičius, tenkantis 1000-iui patikrinusių, taip pat didėja. Lyginant 2008 ir 2011 m. duomenis, sergančių mokinių, tenkančių 1000-iui sveikatą patikrinusiųjų, padidėjo net 90,55 atvejais. Labiausiai sergančių mokinių, tenkančių 1000-iui patikrinusiųjų padidėjo 2010 m. – 84,1 atvejo, (nuo 2008 m. iki 2009 m. sergančių padaugėjo 9,94, nuo 2010 m. iki 2011 m. sergančiųjų sumažėjo 3,49 atvejo) (15 pav.).

14 pav. Bendras sergančių mokinių skirstinys (absoliutūs skaičiai)

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

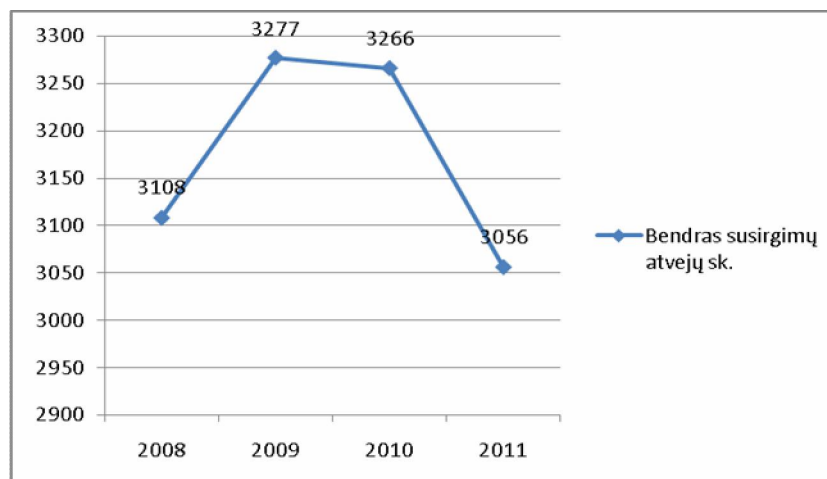

**15 pav. Bendras sergančių mokinių skirstinys
1000-iui pasitikrinusiųjų sveikatą (atvejų skaičius)**

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

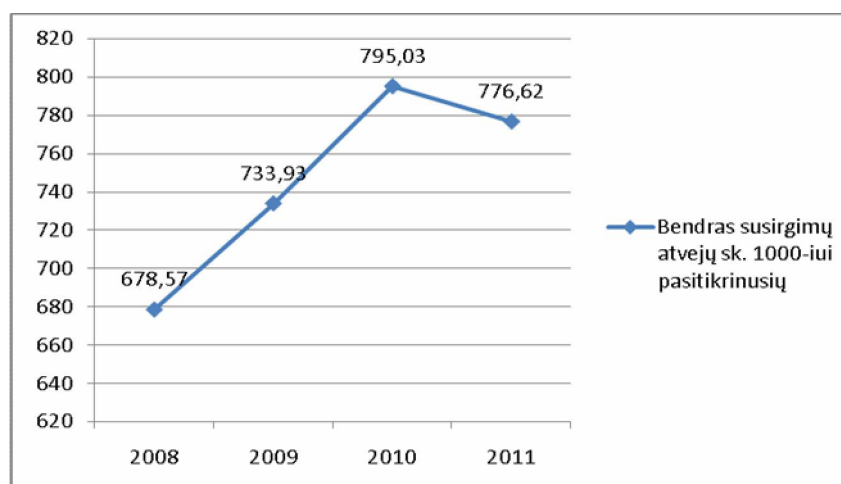
12. Bendras susirgimų atvejų skaičius

Deja, blogėjančių sveikatos rodiklių skaičiai turi ryškią tendenciją didėti. 2008 m. įvairių susirgimų aptikta 3108 (iš 4579 pasitikrinusiųjų sveikatą). 2009-2011 m. – atitinkamai 3277, 3266 ir 3056, tačiau nereikia pamiršti, kad pasitikrinusių sveikatą mokinių skaičius nuo 2008 m. iki 2011 m. sumažėjo nuo 4579 (2008 m.) iki 3935 (2011 m.) (16 pav.). Lyginant 2008 ir 2011 m. duomenis, 2009 m. 1000-iui mokinių tenka 55,36, 2010 m. – 61,1 susirgimais daugiau, o 2011 m. 18,41 susirgimų mažiau nei 2010 m.. (17 pav.).

16 pav. Bendras susirgimų atvejų skirstinys (absoliutūs skaičiai)

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

17 pav. Bendras mokinių susirgimų atvejų skirstinys 1000-iui patikrinusiųjų (atvejų skaičius)

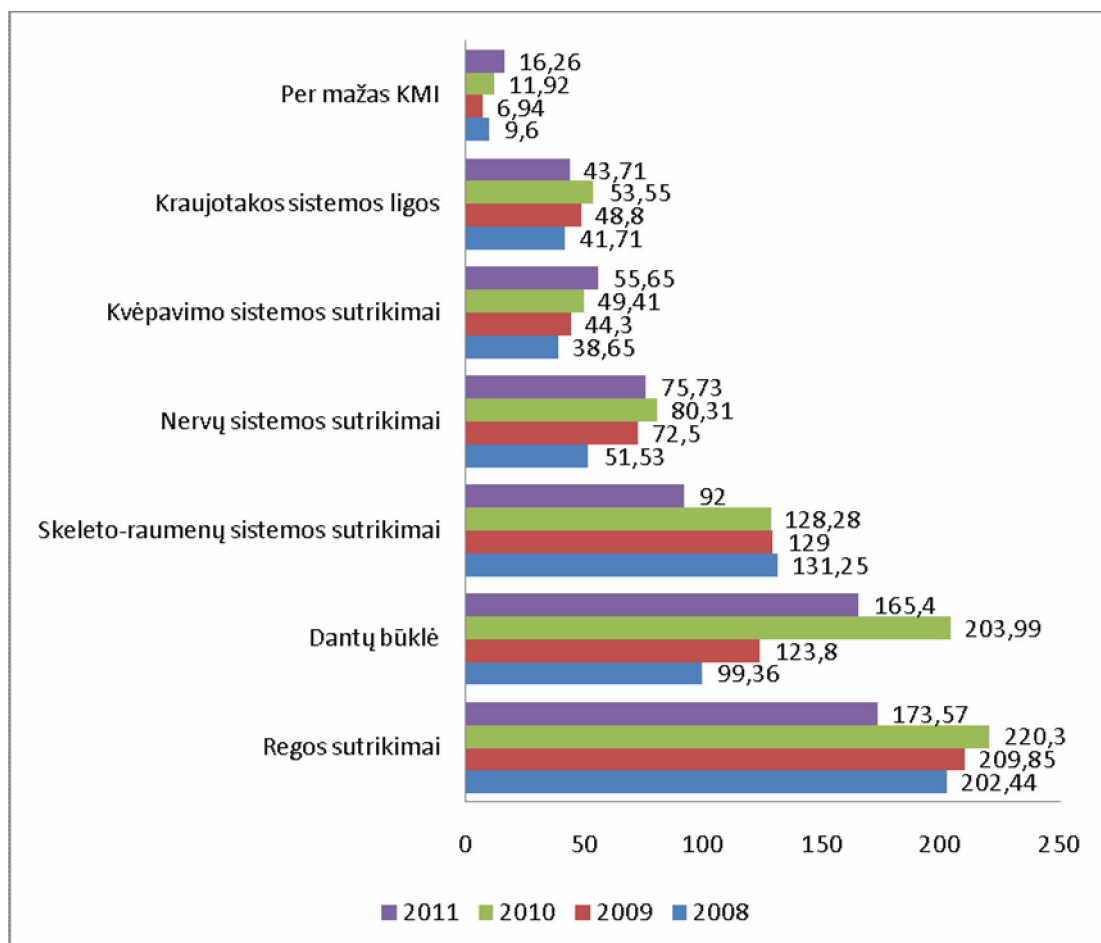
Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

Vaikų profilaktinės sveikatos priežiūros rezultatai (10 lentelė) parodė, kad didžiausią mokinių sveikatos sutrikimų dalį sudaro regos sutrikimai. Nuo 2008 m. iki 2010 m. įvairių regos sutrikimų padaugėjo 17,86 atvejais, 2011 m. regos sutrikimų užregistruota 46,73 atvejais mažiau nei 2010 m., o miopijos sutrikimų per šį laikotarpį padaugėjo – 35,18 atvejais 1000-iui mokinių. Bendro sergamumo suvestinėje pagal susirgimų skaičių antra vieta tenka dantų problemoms. Pasvalio rajone mokinių turinčių šią problemą skaičius nuo 2008 metų iki 2010 metų išaugo dvigubai, t. y. dantų problemų padaugėjo 104,64 atvejais 1000-iui sveikatą patikrinusių mokinių. 2011 m. užregistruota 38,59 mažiau nei 2010 m. Skeleto-raumenų sistemos sutrikimai bendro sergamumo suvestinėje pagal susirgimų skaičių 2008 – 2011 m. – trečioje vietoje (2008 m. – šių ligų turėjo 15,44 proc. mokinių (707 mok.), 2009 m. – 16,5 proc. (736 mok.), 2010 m. – 16,43 proc. (675 mok.), 2011 m. – 9,2 proc. (362 mok.). Aktualia mokinių sveikatos problema ir nervų, kvėpavimo bei kraujotakos sistemos ligos. Pastebimas mokinių, turinčių per mažą kūno masės indeksą, 2008–2011 m. laikotarpiu rodiklių didėjimas.

10 lentelė. Pasvalio rajono mokinių sergamumas 2008-2011 m. 1000-iui mokinių

Registruoti duomenys (forma 027/a)	Atvejai 1000-iui pasitikrinusių mokinių			
Metai	2008	2009	2010	2011
Per mažas KMI	9,60	6,94	11,92	16,26
Padidėjęs KMI (antsvoris)	17,03	19,2	21,17	21,86
Padidėjęs KMI (nutukimas)	7,89	6,49	10,71	10,42
Sutrikusi klausa	1,31	2,01	1,46	1,27
Regos sutrikimai	202,44	209,85	220,30	173,57
Žvairumas H49-H50.9	8,29	3,13	4,38	5,33
Miopija H52.1	115,52	134,3	148	150,7
Toliaregystė H52.0	11,13	17,4	19,23	11,94
Astigmatizmas H52.2	9,60	11,1	18,25	19,06
Kalbos sutrikimai	4,80	17,0	15,33	8,89
Kraujotakos sistemos sutrikimai	41,71	48,8	53,55	43,71
Hipertenzinės ligos I10-I15	1,31	0,67	0,24	0,76
Kvėpavimo sistemos sutrikimai	38,65	44,3	49,41	55,65
Nervų sistemos sutrikimai	51,53	72,5	80,31	75,73
Virškinimo sistemos sutrikimai	6,33	6,49	6,33	3,81
Urogenitalinės sistemos sutrikimai	14,19	13,6	28,48	15,25
Endokrininės sistemos sutrikimai	32,32	33,5	34,07	35,07
Skeleto-raumenų sist. sutrikimai	131,25	129,0	128,28	92
Kifoze, Lordoze H40-H40.5	1,52	3,13	9,98	5,34
Skolioze H41-H41.9	21,62	32,6	26,04	48,28
Dantų būklė	99,36	123,8	203,99	165,4
Kraujas	4,14	3,58	3,89	17,02
Oda ir jos priedai	7,42	7,83	9,49	10,93

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

17 pav. Pasvalio rajono mokinių sergamumas 2008–2011 m. 1000-iai mokinių

Šaltinis: Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras

V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS

Eil. Nr.	Visuomenės sveikatos programos/strategijos pavadinimas	Visuomenės sveikatos programos/strategijos tikslas	Visuomenės sveikatos programos/strategijos priemonės	Įvykdytos priemonės
1.	Lietuvos nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros 2006-2013 metų strategija. Lietuvos Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006–2013 metų strategijos įgyvendinimo	Pagerinti Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybę, ilginti gyvenimo trukmę – mažinti sergamumą, mirtingumą ir neįgalumą, ypač daug dėmesio skirti dažniausioms mirties priežastims: nelaimingiems atsitikimams ir traumoms, širdies ir kraujagyslių ligoms, onkologiniams	Plėtoti visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybėse – steigti savivaldybių visuomenės sveikatos biurus ir vykdyti visuomenės sveikatos priežiūrą	Veikia Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras, kuris teikia visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Visuomenės sveikatos biuras 2011 metais organizavo 239 sveikatinimo renginius ir priemones, dalyvavo 9364 dalyvių, parengė 181 straipsnius ir pranešimus spaudai, interneto publikacijas, 40 stendų, atliko 3 tyrimus, parengė 6 sveikatos ugdymo programas ir dalyvavo 15-oje programų įgyvendinime. Visuomenės sveikatos

	priemonių 2009–2013 metų planas (Žin., 2006, Nr. 70-2574; 2009, Nr. 22-854)	susirgimams, psichikos sveikatos sutrikimams.		specialistai, dirbantys Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklose papildomai pravedė 666 paskaitas, pamokas ir pranešimus, paruošė 136 standus mokyklose, publikavo 8 straipsnius ir internetines publikacijas, suteikė 3383 konsultacijas, dalyvavo rengiant 20 sveikatinimo programų, dalyvavo įgyvendinat 40 programų, suteikė pirmąją medicinos pagalbą 785 kartus, dėl pedikuliozės patikrino 5877 vaikus.
2.	Valstybinė triukšmo prevencijos veiksmų 2007–2013 metų programa (Programos įgyvendinimo 2009–2013 metų priemonių planas) (Žin., 2007, Nr. 67-2614; 2009, Nr. 28-1087)	Numatyti kompleksinius ir koordinuotus veiksmus siekiant valdyti triukšmą ir jo poveikį visuomenės sveikatai.	Parengti ir patvirtinti Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisykles.	Pasvalio rajono savivaldybės taryba 2008 m. rugsėjo 30 d. sprendimu T1-197 patvirtino Triukšmo prevencijos Pasvalio rajono savivaldybės viešose vietose taisykles. Vykdam triukšmo prevencijos viešose vietose kontrolę 2011 m. Pasvalio rajono policijos komisariato pareigūnai nustatė 30 triukšmo prevencijos viešose vietose taisyklių pažeidimų. Panevėžio visuomenės sveikatos centro Pasvalio skyriaus specialistai ištyrė 1 skundą dėl triukšmo, buvo atlikti triukšmo matavimai.
3.	Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programa (Žin., 2010, Nr. 132-6720)	Stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirtakų (prekursorių) pasiūlą ir paklausą, narkomanijos plitimą, stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą	Skatinti ir plėtoti kompetentingų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, asociacijų, bendruomenių ir verslo subjektų tarpusavio bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą įgyvendinant narkotinių ir psichotropinių medžiagų pasiūlos mažinimo priemones. Tobulinti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų kvalifikaciją narkotikų kontrolės srityje.	Organizuota konferencija „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija Pasvalio rajone“. Surengtas apskritis stalias – diskusija „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija Pasvalio rajone“. Pasvalio jaunimo ir suaugusiųjų mokymo centro Pedagogų švietimo skyrius organizavo 2 seminarus mokytojams, socialiniams pedagogams, visuomenės sveikatos priežiūros specialistams. Organizuotas seminaras „Priklausomybės sukeliančių medžiagų prevencijos

			Vykdyti bendrąją atrankinę ir tikslinę prevenciją skatinant savivaldybių institucijų, asociacijų ir bendruomenių iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirti vaikų ir jaunimo asmenybės formavimui, prasmingo gyvenimo sampratos ugdymui, formuojant neigiamą požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą atsižvelgiant į tikslinių grupių asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.	šiuolaikiškos strategijos ir metodai“. Parengta „Pasvalio rajono savivaldybės priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos 2011–2013 m. programa“. Įgyvendinant programą surengta 13 renginių, 20 paskaitų, 4 pamokos, 1 išvyka, 1 seminaras, 36 akcijos. Programoje dalyvavo 3038 dalyviai. Įgyvendinant „Jaunimo pilietiškumo ugdymo, laisvalaikio užimtumo ir jaunimo iniciatyvų skatinimo programa“, finansuoti 5 projektai. Juose dalyvavo 324 jaunuoliai. Pasvalio rajono mokyklose vyko integruota sveikatinimo diena, skirta psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijai, dalyvavo 3950 mokinių. „Blaivi klasė“ rajono finalinis konkursas – 60 dalyvių; Rajoninis konkursas „Laisva klasė nuo (be) svaigalų“ – 190 dalyvių.
4.	Vaikų sveikatos stiprinimo 2008–2012 metų programa (Žin., 2008, Nr. 104-3979)	Plėtoti vaikų sveikatos stiprinimą – ugdyti vaikams sveikos gyvensenos įpročius, užtikrinti vaikų sveikatos stiprinimo prieinamumą visoje šalyje, gerinti jo kokybę, tam vienyti valstybės ir savivaldybių institucijų, mokslo ir visuomenės pastangas	2.1. Organizuoti savivaldybių administracijų darbuotojams, mokytojams ir kitiems su vaikais ir mokiniais dirbantiems specialistams kvalifikacijos tobulinimo seminarus vaikų sveikatos stiprinimo klausimais	Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro specialistai dalyvavo kvalifikacijos kėlimo renginiuose.
5.	Cukrinio diabeto kontrolės 2009–2011 metų programa (Žin., 2008, Nr. 140-5572)	Formuoti sveiką Lietuvos visuomenę, mažinti rizikos veiksnių įtaką cukriniam diabetui	Šviesti visuomenę per masines informacijos priemones (spaudą, radiją, TV) apie CD rizikos veiksnius, ankstyvos diagnostikos galimybę, skatinti sveiką gyvenseną.	Įgyvendindamas šią priemonę Visuomenės sveikatos biuras suorganizavo 3 renginius, paskelbė 2 straipsnius.
6.	Maudyklų vandens kokybės stebėsenos 2009–2011 metų programa (Žin., 2009, Nr. 80-344)	Nustatyti ir prižiūrėti maudyklų vandens kokybę, siekiant išsaugoti ir pagerinti maudyklų būklę, sudaryti saugias sąlygas žmonių	Programos paskirtis gerinti aplinką, kad ji būtų palanki žmonių sveikatai, bei užtikrinti kaupiamų duomenų, apibūdinančių sveikatos aplinką,	Pasvalio rajono savivaldybės gyventojai ir poilsiautojai buvo apsaugoti nuo per vandenį plintančių ligų. Maudyklų stebėseną buvo atliekama pagal kalendorinį grafiką,

		sveikatai.	patikimumą ir prieinamumą.	laboratorinius tyrimus atliko Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija. Visi 2011 m. atlikti maudyklų vandens mikrobiologiniai tyrimai atitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reikalavimus.
7.	Nacionalinės imunoprofilaktikos 2009–2013 metų programa (Žin., 2009, Nr. 40 - 1534)	Mažinti sergamumą, protrūkių tikimybę, valdyti, pašalinti ir išnaikinti vakcinomis valdomas užkrečiamąsias ligas; Užtikrinti skiepavimo saugumą, efektyvumą ir padidinti prieinamumą.	Įgyvendinant šią programą, užtikrinamas Nacionalinės imunoprofilaktikos programos testinumas, siekiant suvaldyti, pašalinti ir išnaikinti vakcinomis valdomas užkrečiamąsias ligas, įgyvendinami Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, Pasaulio sveikatos organizacijos tikslai Europos Sąjungoje ir Europos regione.	Pasvalio rajone pravesta būtinoji imunizacija (vaikų profilaktinių skiepų kalendorius): hepatito B vakcina – 479, kokliušo, difterijos, stabligės, poliomielito, haemophilus influenzae vakcina – 868, difterijos stabligės vakcina (vaikų) – 612, suaugusieji – 297; tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina – 466. Neprivaloma imunizacija (išplėstinis profilaktinių skiepų kalendorius): pneumokokinė vakcina – 16, hepatito A vakcina – 1, hepatito B (suaugusieji) – 12, vėjaraupių vakcina – 7, gripo vakcina (vaikai nuo 0 iki 17 metų) – 136, suaugusieji – 939, erkinio encefalito vakcina – 225, meningokokinė vakcina – 0, Rotoviruso vakcina (naujagimiai) 12, žmogaus papilomos viruso vakcina (ŽPV) 2, mantu reakcija – 217 vaikai, suaugusieji – 1, geltonojo drugio vakcina – 6.

VYKDYTOS PREVENCINĖS PROGRAMOS, FINANSUOJAMOS IŠ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Priemonės (paslaugos) pavadinimas	Suteiktų paslaugų skaičius	Skirtos lėšos (Lt)
1.	Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa	Vaikų krūminių dantų dengimas silantinėmis medžiagomis	227	6 063,09
2.	Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių finansavimo programa	Informavimas dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos	757	3 423,25
		Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimas ir rezultatų įvertinimas	528	6 266,85
3.	Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio	Informavimas dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimas	432	5 138,91

	finansavimo programa			
4.	Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa	Informavimas apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimas, pirminės prevencijos plano sudarymas ar siuntimas išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę	1425	67 308,62
5.	Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa	Informavimas apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką ir prostatos specifinio antigeno nustatymas	857	32 790,22

Duomenų šaltinis: Panevėžio teritorinė ligonių kasa

VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Eil. Nr.	Visuomenės sveikatos programos, strategijos, projekto pavadinimas	Visuomenės sveikatos programos, strategijos, projekto tikslas	Savivaldybės patvirtinti asignavimai	Panaudoti asignavimai	Pasiekti rezultatai
1.	Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2009–2011 m. programa.	Sukurti Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos sistemą, kurioje būtų sukaupta informacija apie savivaldybės gyventojų sveikatos būklę, ją veikiančius gyvensenos, aplinkos bei sveikatos priežiūros ypatumus ir ją remiantis būtų planuojamos bei įgyvendinamos savivaldybės gyventojų sveikatos stiprinimo ir rizikos veiksnių mažinimo priemonės.			Įgyvendinant programą surinkti duomenys: demografinė būklė (gyventojai, gimstamumas, mirtingumas), socialinė ekonominė būklė (namų ūkių būklė), sveikatos būklė (mirtingumas, sergamumas, bendras sergamumas), vaikų profilaktinės sveikatos priežiūra (profilaktiškai patikrintų mokinių dalis), fizinė aplinka (vandens kokybė), sveikatos priežiūros sistemos raida rajone (rajono sveikatos priežiūros ištekliai) – 90 proc. suplanuotų surinkti duomenų (žr. IV. Bendruomenės sveikatos būklės analizė). Ataskaita „Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų sveikata 2010 m.“ pristatyta 2011 m. gruodžio 28 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos posėdyje.
2.	Pasvalio rajono savivaldybės priklausomybę sukeliančių medžiagų	Mažinti priklausomybę sukeliančių medžiagų pasiūlą ir vartojimą, jų	3 000 Lt	3 000 Lt	Įgyvendinant programos 2011 metų priemonių planą, surengta 13 renginių, 20 paskaitų, 4 pamokos, 1 išvyka, 1 seminaras, 36 akcijos, publikuota 4 straipsniai, 5

	vartojimo mažinimo ir prevencijos 2011–2013 metų programa	daromą žalą žmonių sveikatai.		pranešimai laikraštyje „Darbas“, internetiniuose tinklapiuose www.sam.lt, www.pasvaliovsb.lt, www.pasvalys.lt, www.pasvalietis.lt. Programoje dalyvavo 3 038 dalyviai. Pagrindinis programos įgyvendintojas Visuomenės sveikatos biuras. Organizuotas konkurso „Blaivi klasė“ rajono finalinis etapas. Pumpėnų vidurinėje mokykloje „Blaivos klasės“ nugalėtojai surengė prevencinį renginį „Žalingų įpročių prevencija“ mokyklos bendruomenei, svečiams iš Pasvalio rajono savivaldybės administracijos minint nerūkymo dieną. 2011 m. gegužės 31 d. Pasvalio rajone surengta akcija „Gėlė vietoj cigaretės“, birželio 1 d. dalyvauta akcijoje „Gimiau nerūkanti/įs 2011“. Rugpjūčio 8 d. įvyko atrankinis krepšinio turnyras 3x3 „Kai širdys plaka išvien“. Rugpjūčio 10 d. Pasvalio rajono nugalėtojai dalyvavo finaliniame krepšinio turnyre „Kai širdys plaka išvien“ Jonavoje. Organizuotas sporto renginys, skirtas Dienai be automobilio paminėti. Organizuotas rajoninis konkursas „Laisva klasė nuo (be) svaigalų“. Gruodžio 2 d. Pasvalio rajono mokyklose vyko integruota sveikatinimo diena, skirta psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijai, dalyvavo 3 950 mokinių. Surengtas apskritasis stalas – diskusija „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija Pasvalio rajone“. Rūpinantis, kad mažėtų rajono gyventojų patekusių į autoavarijas dėl alkoholio vartojimo, o taip pat su alkoholiu susijusių traumų skaičius, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono Policijos komisariato pareigūnai per 2011 m. Pasvalio rajone surengtos 32 akcijos nustatyti blaivumui, kuriose nustatyta 112 neblaivūs vairuotojai, 108 neblaivūs dviratininkai. Mokyklose vesta 18 paskaitų eismo
--	---	-------------------------------	--	---

					saugumo klausimais. Už narkotinių medžiagų vartojimą surašyta 20 protokolų.
3.	Projektas „Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių dantų būklės įvertinimas ir priežiūros profilaktika“	Įvertinti Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių dantų būklės bei ugdyti burnos higienos įgūdžius, taikant atitinkamas profilaktines priemones			Dalyvavo 1235 mokiniai. 734 pradinių bei 501 vyresnių klasių mokiniai. 82 proc. (1000) priešmokyklinio ugdymo – 8 klasių mokinių turi sugedusius dantis. Dažniausią dantų būklės problemą – sugedusius pieninius dantis, turi 24 proc. (296 mokiniai), visų tyrime dalyvavusių respondentų. Sveikus dantis turi 18 proc. mokinių. Plombuoti ir kiti sveiki dantys nustatyti 131 (10,6 proc.) vaikų. Pieninių dantų ėduonis būdingas pradinių klasių, nuolatinių dantų kariesas – vyresnių klasių mokiniams. 13,1 proc. pradinių klasių vaikų turi sugedusius pieninius ir nuolatinius dantis. Silantavimas reikalingas daugiau nei pusei: 54,49 proc. vaikų. 22 proc. vaikų dantys yra silantuoti. Ketvirtadaliui respondentų burnos higiena įvertinta kaip bloga, 73 proc. įvertinta kaip gera.
4.	Tyrimas „5–6 klasių moksleivių nešiojamų mokyklinių kuprinių svorio įvertinimas Pasvalio rajono mokyklose“.	Įvertinti Pasvalio rajono 5–6 kl. mokinių nešiojamų kuprinių svorį, siekiant išvengti vaikų laikysenos sutrikimų.			Tyrime dalyvavo 696 mokiniai: 182 pradinių, 514 vyresnių (5–8) klasių mokinių. 96 proc. pradinių klasių mokinių kuprinės svėrė iki 10 proc. kūno masės, 4 proc. buvo 10–15 proc. kūno masės. Vyresnių klasių mokinių kuprinės svėrė atitinkamai iki 10 proc. kūno masės – 66 proc., 10-15 proc. kūno masės – 31 proc., daugiau kaip 15 proc. kūno masės – 3 proc. mokinių

Visuomenės sveikatos biuro specialistai parengė, pateikė Pasvalio rajono savivaldybei ir įgyvendinto šias tikslinės sveikatos stiprinimo ir profilaktikos programas: Pasvalio rajono gyventojų sveikos gyvensenos ir fizinio aktyvumo skatinimo 2009–2013 metų programa. Projektas „Asterikso ir Obelikso Olimpinės žaidynės Judėk ir būsi sveikas“; Lytiškumo ugdymas Pasvalio miesto ir rajono bendrojo lavinimo mokyklose ir Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykloje; Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimo ir gerinimo 2009–2013 metų programa. Projektas „Asterikso ir Obelikso sveikatiada 2011“; „Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių dantų būklės įvertinimas ir priežiūros profilaktika“; Pedikuliozės profilaktikos programa. Biuras įgyvendino Pasvalio rajono savivaldybės priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos programos 2011 metų priemones.

Gruodžio mėn. Savivaldybės tarybai pateikta Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2009–2011 metų programos ataskaita „Pasvalio rajono savivaldybės gyventojų sveikata 2010 m.“.

Buvo įgyvendinamas projektas „Visuomenės sveikatos priežiūros stiprinimas modernizuojant Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurą“ pagal 2007–2013 metų

Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ įgyvendinimo priemonę VP3-2.1-SAM-11-R „Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros savivaldybėse plėtra“. Rekonstruotos patalpos, įsigyta baldų, kompiuterinės įrangos, automobilis.

Parengta ir pateikta projekto paraiška pagal vietos plėtros strategiją „Pasvalio rajono integruota 2007–2013 m. vietos plėtros strategija gyvenimo kokybei kaime gerinti“ 2 prioriteto „Etnokultūrinio tapatumo puoselėjimas, kultūringos ir sveikos gyvensenos ugdymas bei gerosios patirties sklaida“ Pasvalio rajono vietos veiklos grupei. Patvirtintas finansavimas projektui įgyvendinti.

2011 m. vykdant visuomenės sveikatos stiprinimą Pasvalio rajono savivaldybės bendruomenėje, organizuojant ir vykdant visuomenės sveikatos mokymą, propaguojant visuomenės sveikatą užkrečiamųjų ligų profilaktikos, neinfekcinių ligų ir traumų profilaktikos ir kontrolės, vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimo temomis Visuomenės sveikatos biuras metais organizavo 239 sveikatinimo renginius ir priemones, juose dalyvavo 9 364 dalyvių, parengė 181 straipsnius ir pranešimus spaudai, interneto publikacijas, 40 standų, atliko 3 tyrimus, parengė 6 sveikatos ugdymo programas ir dalyvavo 15-oje programų įgyvendinime.

VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ

Priimant su visuomenės sveikata susijusius sprendimus, nevalstybinės organizacijos dalyvauja veikdamos Pasvalio rajono savivaldybės Bendruomenės sveikatos taryboje, kuria sudaro 12 narių. Bendruomenės sveikatos taryboje buvo aptariama Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2010 metų projektų finansinė ataskaita, svarstoma 2011 metų programos samata. Specialiosios programos sveikatos projektų ir ataskaitų vertinimo komisija, į kurios sudėtį įeina 3 Bendruomenės sveikatos tarybos nariai, įvertino 38 pateiktas 2010 metų projektų įgyvendinimo ataskaitas, 55 pateiktus 2011 metų projektus. Atliktas 2011 metams pateiktų projektų svarstymas ir lėšų paskirstymas, pritarta dėl lėšų skyrimo Priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos 2011–2013 metų programai. Savivaldybės tarybos 2011 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu Nr. T1-101 patvirtinta naujos sudėties Bendruomenės sveikatos taryba. Taryboje buvo aptartas viešųjų pirčių ir Neįgaliųjų draugijos skalbimo mašinų panaudojimo klausimas, pedikuliozės problemos rajono mokyklose. Nuspręsta teikti siūlymą Savivaldybės tarybai dėl nemokamų valandų viešosiose pirtyse, socialinės rizikos ar mažas pajamas gaunančioms šeimoms. Aptartos ir numatytos prioritetinės kryptis Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektams 2012 metams, paskelbtas projektų konkursas.

Iš Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos buvo finansuoti 55 projektai. Projektų vykdymui skirta 88 400 Lt. Iš jų 12 200 Lt skirta 6 nevyriausybinių organizacijų, veikiančių visuomenės sveikatos srityje, sveikatinimo projektų įgyvendinimui: projektui „Sveikas senėjimas“ LPS „Bočiai“ Pasvalio bendrija; projektui „Neužgesk, viltie, regėti“ Pasvalio rajono glaukoma sergančiųjų „Šviesos“ bendrija; projektui „Kaip gyventi sergant diabetu“ Pasvalio r. sergančių cukriniu diabetu draugija; projektui „Psichinės sveikatos išsaugojimas ir savižudybių prevencija“ Pasvalio krašto klubas „Užjausk draugą“; projektui „Mokykime pažinti ligą“ Pasvalio astmininkų klubas „Teisė kvėpuoti“; projektui „Viltis gyventi“ Pasvalio r. epilepsija sergančiųjų savitarpio pagalbos grupė „Nepraraskime vilties“. 8 700 Lt skirta 9 rajono bendruomenėms sveikatinimo projektų įgyvendinimui.

2011 m. iš Savivaldybės biudžeto lėšų buvo finansuojami nevalstybinių organizacijų socialiniai projektai, kuriais buvo prisidedama prie visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo. Vykdant neigaliesiems skirtus projektus, neigaliems asmenims buvo organizuojamos socialinės paslaugos, užimtumo užsiėmimai, jiems teiktos kineziterapijos, masažo paslaugos, psichologinė ir psichoterapinė pagalba, konsultuota sveikatos gerinimo klausimais, ligoniai buvo lankomi namuose ir kt.

Pasvalio rajono savivaldybės Neigiamų socialinių veiksmų prevencijai koordinuoti komisija, sudaryta iš 10 narių, atstovaujančių Savivaldybės administracijai ir įstaigoms, parengė Priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos 2011–2013 metų programa ir programos įgyvendinimo 2011 metų priemonių planas, kuriuos Savivaldybės taryba patvirtino 2011 m. birželio 29 d. sprendimu Nr.T1-79. Įgyvendinant Pasvalio rajono savivaldybės priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos programos 2011 metų priemonių planą, surengta 13 renginių, 20 paskaitų, 4 pamokos, 1 išvyka, 1 seminaras, 36 akcijos, publikuoti 4 straipsniai, 5 pranešimai laikraštyje „Darbas“, interneto tinklalapiuose www.sam.lt, www.pasvaliovsb.lt, www.pasvalys.lt, www.pasvalietis.lt. Interneto tinklalapyje www.pasvalys.lt paskelbta gyventojų apklausa dėl nerūkymo zonų Pasvalio mieste. Programoje dalyvavo 3 038 dalyviai. Pagrindinis programos įgyvendintojas – Visuomenės sveikatos biuras.

Organizuotas konkurso „Blaivi klasė“ rajono finalinis etapas. Pumpėnų vidurinėje mokykloje, minint nerūkymo dieną, „Blaivios klasės“ nugalėtojai surengė prevencinį renginį „Žalingų įpročių prevencija“ mokyklos bendruomenei, svečiams iš Pasvalio rajono savivaldybės administracijos.

2011 m. gegužės 31 d. Pasvalio rajone surengta akcija „Gėlė vietoj cigaretės“, birželio 1 d. dalyvauta akcijoje „Gimiau nerūkanti/is 2011“, skirta Pasaulinei dienai be tabako paminėti. Pasvalio ligoninėje 4 naujagimiams įteikti akcijos marškinėliai bei jų tėveliams priminta apie vis gausėjančius faktus apie tėvų rūkymo įtaką vaikų sveikatai.

Rugpjūčio 8 d. įvyko atrankinis krepšinio turnyras 3x3 „Kai širdys plaka išvien“. Rugpjūčio 10 d. Pasvalio rajono nugalėtojai dalyvavo finaliniame krepšinio turnyre „Kai širdys plaka išvien“ Jonavoje. Organizuotas sporto renginys, skirtas Dienai be automobilio paminėti. Organizuotas rajoninis konkursas „Laisva klasė nuo (be) svaigalų“.

Lapkričio mėn. organizuojamo konkurso „Laisva klasė nuo (be) svaigalų“ dalyviai parengė informacinius veiklą pristatančius standus, kurie buvo pristatyti gruodžio 2 d. vykusioje konferencijoje „Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija Pasvalio rajone“. Konferenciją inicijavo VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras. Konferencijoje Neigiamų socialinių veiksmų prevencijai koordinuoti komisijos pirmininkas skaitė pranešimą „Alkoholizmo ir narkomanijos paplitimo problemos Pasvalio rajone“. Gruodžio 2 d. Pasvalio rajono mokyklose vyko integruota sveikatinimo diena, skirta psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijai, dalyvavo 3 950 mokinių.

Surengtas apskritasis stalas – diskusija „Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija Pasvalio rajone“, kuriame dalyvavo LR Seimo, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro, Pasvalio rajono policijos komisariato atstovai, Pasvalio rajono savivaldybės vadovai, gimnazistai.

Rūpinantis, kad mažėtų rajono gyventojų, patekusių į autoavarijas dėl alkoholio vartojimo, o taip pat su alkoholiu susijusių traumų skaičius, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pasvalio rajono Policijos komisariato pareigūnai per 2011 m. Pasvalio rajone surengė 32 akcijas, nustatyti blaivumui (nustatyta 112 neblaivūs vairuotojai, 108 neblaivūs dviratininkai). Mokyklose vesta 18 paskaitų eismo saugumo klausimais. Už narkotinių medžiagų vartojimą surašyta 20 protokolų.

Pasvalio rajono savivaldybės administracijos, Visuomenės sveikatos biuro, Pasvalio bendruomenės sveikatos tarybos atstovai 2011 m. lapkričio 16 d. dalyvavo tarptautinėje konferencijoje „Naujos tendencijos alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo prevencijos bei kontrolės srityje“ Lietuvos Respublikos Seime.

VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras įgyvendino 5 tęstines ir 1 naują programą, finansuojamas iš Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos: Lėtinių ligų – širdies ir kraujagyslių, onkologinių, chirurginių ir kitų ligų profilaktikos, paslaugų prieinamumo gerinimo ir Pasvalio rajono gyventojų sveikatos skirtumų mažinimo programą; Psichikos sveikatos išsaugojimas ir priklausomybės ligų bei savižudybių prevencijos programą; Socialinio užimtumo grupių organizavimo pacientams, turintiems psichinę negalią, programą. Traumų prevencijos programą, Sveikos gyvensenos ugdymo programą ir

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos Pasvalio rajone tarp socialinės rizikos šeimų ir vaikų grupių programą. Šių programų įgyvendinimui skirta 27 500 Lt.

2011 m. Pasvalio rajono savivaldybėje ūkio subjektai vykdė profilaktines medicinines apžiūras, profesinę darbų saugą. Švietimo srityje veikiantys ūkio subjektai – Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklos – padėjo įgyvendinti pirminę visuomenės sveikatos priežiūros funkciją bendrojo lavinimo mokyklose, aktyviai įsitraukė į sveikatinimo veiklą. Mokyklos dalyvauja sveikatinimo projektuose, teikiama pagalba mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius, organizuojamas prevencinis darbas, sprendžiamos mokinių psichologinės, adaptacijos ir socialinės problemos. Mokyklų vadovai skiria reikiamą dėmesį mokinių maitinimo organizavimui, vadovaujasi Mokinių maitinimo organizavimo bendrojo lavinimo mokyklose tvarkos aprašu.

Pasvalio rajono pedagoginė psichologinė tarnyba pagal poreikį teikia psichologinę, pedagoginę pagalbą vaikams ir jų šeimoms. Daugeliu atvejų buvo teikiama kompleksinė pagalba, taip pat psichologo konsultacijos, mokyklos socialinio pedagogo pagalba, vykdomas socialinis darbas su šeima. Teikta metodinė parama ugdymo įstaigų darbuotojams, konsultuoti tėvai, mokytojai.

Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius, Pasvalio sporto mokykla per 2011 m. rajone organizavo ar padėjo organizuoti nemažai sporto ir sveikatinimo renginių.

Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyrius įgyvendina Savivaldybėje valstybės sveikatos politiką, numato ir organizuoja pirminę asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą. Kiti Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai pagal savo kompetenciją įgyvendina savivaldybei priskirtas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

INFORMACIJA APIE MOKYKLAS IR MOKINIŲ SKAIČIŲ

Savivaldybės sprendimas dėl etatų įvedimo		Už sveikatos priežiūros mokyklose paslaugų teikimą atsakinga (-os) institucija (-os) ar įstaiga (-os)	Mokyklų skaičius		Mokinių skaičius	
Data, Nr.	Skirta etatų		steigėja – Savivaldybė	kitų steigėjų	steigėja – Savivaldybė	kitų steigėjų
2004 m. gruodžio 22 d. Nr. T1-406	5	Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras	16 (mokyklos su skyriais)	1	4 123	384 (iš jų 210 kurių amžius iki 18 m.)
2010 m. rugsėjo 29 d. Nr. T1-197	2					

SVEIKATOS PRIEŽIŪRĄ MOKYKLOSE VYKDANTYS SPECIALISTAI

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą				Specialistų išsilavinimas (specialybė)		
		1 ir daugiau	0,5–1	iki 0,5	pagal priedą	visuomenės sveikatos	slaugytojos	kita
1* ¹	2*	3*	4*	5*	6*	7	8	9
6** ²	7**	5**	2**	-	-	1	6	1

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE FINANSAVIMAS

Skirta lėšų (litas)		Savivaldybės išipareigota skirti lėšų (litas)	Panaudota lėšų (litas)		Panaudotų lėšų paskirstymas (litas)			
Privalomojo sveikatos draudimo fondas	Savivaldybės biudžetas		Privalomojo sveikatos draudimo fondas	savivaldybės biudžetas	darbo užmokestis	mokesčiai	medikamentams (tvarsliavai)	kitai veiklai
133 500	11 448	59 950	133 500	11 448	104 836	32 191	225	7 696

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE VEIKLOS RODIKLIAI

Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį			Sveikatinimo veikla		
	pirmoji pagalba	konsultacijos	kita	vykdyta programų	organizuota renginių	renginiuose dalyvavusių mokinių
10 045	785	3 383	5 877	33	678	14 664

Mokinių sveikatos priežiūra mokyklose vykdoma vadovaujantis Sveikatos priežiūros Pasvalio rajono savivaldybės mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu T1-180. Sveikatos priežiūrą mokyklose visuomenės sveikatos priežiūros specialistai vykdo pagal specialisto parengtą individualų darbo planą, suderintą su mokyklos vadovu ir patvirtintą Biuro direktorius.

Visuomenės sveikatos specialistai, dirbantys Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklose, papildomai vedė 666 paskaitas, pamokas ir pranešimus, paruošė 136 standus mokyklose, publikavo 8 straipsnius ir internetines publikacijas, suteikė 3383 konsultacijas, dalyvavo rengiant 20 sveikatinimo programų, dalyvavo įgyvendinat 40 programų, 785 kartus suteikė pirmąją medicinos pagalbą, dėl pedikuliozės patikrino 5 877 vaikus.

Visuomenės sveikatos biuras ugdymo įstaigose organizavo prevencinius renginius, konkursus, akcijas. Organizavo 63 diskusijas, paskaitas, pamokas, kt. užsiėmimus, paskelbė 18 straipsnių, informacinių pranešimų. Organizavo ir įgyvendino 5-6 kl. mokyklinių kuprinių svorio įvertinimą Pasvalio rajono mokyklose. Įgyvendino projektą „Pasvalio rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių dantų būklės įvertinimas ir priežiūros profilaktika“. Atliko vaisių vartojimo programos įvertinimo anketinę apklausą (67 vnt. anketų). Buvo inicijuotas susitikimas su Pasvalio rajono savivaldybės gydytoju ir Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro vadovais dėl „Vaiko sveikatos pažymėjimo“ (forma Nr. 027-1/a) teisingo ir pilno duomenų pildymo.

¹ *Nurodyti atskirai gyvenamosiose vietovėse, turinčiose 3 000 ir daugiau gyventojų, ir gyvenamosiose vietovėse, turinčiose mažiau kaip 3 000 gyventojų.

² **Pastaba. Visi Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biure dirbantys Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai aptarnauja ir miesto ir kaimo vaikus pagal proporcija 1:2.

Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis buvo finansuota 29 sveikatingumo projektai, kuriuos pateikė ugdymo įstaigos, joms skirta 30 000 litų.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2011 m. vaikų sveikatos priežiūrą vykdė 5 sveikatos priežiūros specialistai, kurių etatai įsteigti ikimokyklinėse ugdymo įstaigose. Rajone yra 4 ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigos su skyriais.

Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras Pasvalio miesto ir Joniškėlio ikimokyklinėse įstaigose 2011 metais organizavo ir vedė ikimokyklinio amžiaus vaikams 80 užsiėmimų pagal šias sveikatinimo veiklas:

1. Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija: 4 pamokos, 4 sveikatos valandėlės, 2 praktiniai užsiėmimai, 2 informaciniai pranešimai;
2. Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena: 7 pamokos, 1 pokalbis, 7 sveikatos valandėlės, 18 profilaktinių tikrinimų dėl pedikuliozės;
3. Fizinio aktyvumo skatinimas: 3 sporto renginiai, 1 praktinis užsiėmimas;
4. Burnos ligų profilaktika: 1 informacinis pranešimas, 4 sveikatos valandėlės, 8 praktiniai užsiėmimai, 5 dantų būklės tikrinimai;
5. Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai: 3 renginiai, 9 sveikatos valandėlės, 1 praktinis užsiėmimas.

IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Institucijos pavadinimas	Išskirti asignavimai	Asignavimų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
Pasvalio rajono savivaldybės taryba:	133 200 Lt	Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms ir sveikatos priežiūrai mokyklose vykdyti.
	34 100 Lt	Projekto „Visuomenės sveikatos priežiūros stiprinimas modernizuojant Pasvalio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biurą“ įgyvendinimui
	79 279,44 Lt	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansavimui
LR valstybės biudžetas	40 400 Lt	Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti
Privalomojo sveikatos draudimo fondas:	133 500 Lt	Sveikatos priežiūrai mokyklose finansuoti
	18 775 Lt	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansavimui

X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Įgyvendinamo dokumento pavadinimas	Prioritetinė kryptis 2012 metams
Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 6 str. Savivaldybės vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra	Parengti Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012–2014 metų programą ir įgyvendinti 2012 metams numatytas priemones. Patvirtinti Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros strategiją.

	Skatinti sveiką gyvenimo būdą ir užtikrinti sveikatos saugą, gerinti gyventojų sveikatą. Vystyti gyventojų sveikos gyvensenos įpročius, skatinti veiksnių, sąlygojančių sveikatos sutrikimus, atsisakymą. Tobulinti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūrą ir gerinti paslaugų kokybę
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 7 d. nutarimas Nr. 1012 „Dėl Valstybinės ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų profilaktikos ir kontrolės 2010–2012 metų programos patvirtinimo“	Informuoti rajono visuomenę, ypač jaunimą, apie ŽIV/AIDS ir LPI profilaktiką.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugpjūčio 27 d. nutarimas „Dėl vaikų sveikatos stiprinimo 2008–2012 metų programos patvirtinimo“	Plėsti sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą Pasvalio rajone; ugdyti vaikų sveikos gyvensenos nuostatas ir gebėjimus; tobulinti vaikų sveikatos stiprinimo stebėseną.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 212 patvirtinta Valstybės alkoholio kontrolės programa	Ugdyti visose ugdymo įstaigose moksleiviams blaivaus gyvenimo įpročius, siekti, kad jie kuo vėliau pradėtų vartoti alkoholį Siekti glaudaus visų suinteresuotų valstybės institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir visos visuomenės bendradarbiavimo ugdant įprotį blaiviai gyventi.
Žemės ūkio ministro 2010 m. vasario 9 d. įsakymas Nr. 3D-89 „Dėl vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos 2010–2013 mokslo metų strategijos patvirtinimo“.	Įdiegti vaikams supratimą apie vaisių ir daržovių vartojimo teigiamą poveikį sveikatai; vykdyti informavimo ir švietimo priemones, padedančias mokiniams suvokti gerų mitybos įpročių svarbą.

XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS

1. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų, litais
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	54 109,44
2.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosio programos lėšos	25 170,00
3.	Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšos sveikatos priežiūrai mokyklose finansuoti	133 500,00
4.	Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšos visuomenės sveikatos programoms	18 775,00
Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje		7 604,54
Iš viso lėšų		239 158,98

**2. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
PROGRAMOS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS**

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius	Vertinimo kriterijų skaičius		Skirta lėšų, ltais	Panaudota lėšų, litais
			planuota	įvykdyta		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė	6	24	24	22 500,00	22 500,00
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir kontrolė	1	4	4	2 500,00	2 500,00
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	9	39	39	18 500,00	18 500,00
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	4	17	17	10 000,00	10 000,00
5.	Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	19	57	61	18 500,00	18 500,00
6.	Gyventojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimas	5	19	19	7 500,00	7 500,00
7.	Burnos ertmės organų profilaktika	1	3	3	2 000,00	2 000,00
8.	Bendruomenės sveikatos stiprinimo, sveikatos mokymo, sveikatos žinių populiarinimo ir visuomenės sveikatos propagandos	8	25	25	8 400,00	8 400,00
9	Gyvenamosios aplinkos sveikatinimas	2	7	7	1 500,00	1 500,00
10.	Sveikatos priežiūra mokyklose	1	3	3	133 500,00	133 500,00
Iš viso lėšų					224 900,00	224,900,00

3. SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių apibūdinimas	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių gautos naudos apibūdinimas
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė	Astmininkų klubo „Teisė kvėpuoti“, epilepsija sergančiųjų savitarpio pagalbos grupės „Neprarask vilties“, glaukoma sergančiųjų bendrijos „Šviesa“ ir sergančiųjų cukriniu diabetu draugijos „Sveikata“ nariai ir jų artimieji. Iš viso dalyvavo 473 nevyriausybinių organizacijų nariai ir jų artimieji, 160 miesto gyventojų, 120 vaikų ir mokinių. Pasvalio rajono gyventojai – 436. Pasvalio rajono kaimų ir gyvenviečių miesto gyventojai – 427.	Buvo organizuoti 3 seminarai, 13 paskaitų, 2 sveikatinimo renginiai, sveikatingumo renginys „Pabūkim kartu“, glaukomos dienos minėjimas, diabeto dienos minėjimas, 1 konferencija, 86 užimtumo užsiėmimai, 8 teminiai mokymai, Šiaurietiško vaikščiojimo mokymai, diskusija, 3 sporto varžybos, 4 išvykos, 7 susitikimai su oftalmologe, paskaitos mokiniams, mankštos užsiėmimai, dalyvauta 5 sveikatingumo stovyklose, suorganizuotos 3 akcijos, 1 konkursas, 1 išvyka į J. Balvočiūtės ūkį. Igyvendinant traumų prevencijos programą, suorganizuota 13 sveikatinimo renginių su pirmos pagalbos mokymais rajono gyventojams, 1 viktorina, pagaminti ir išplatinti 2 rūšių lankstinukai, renginio dalyviams buvo dalinami atšvaitai. Gydytojų ir bendruomenės slaugytojų komanda vyko rajono kaimus ir gyvenvietes. Gyventojus konsultavo chirurgas, ginekologas, šeimos gydytojas. Buvo matuojamas kraujo spaudimas, atliekami kraujo tyrimai. Iš viso suorganizuota 13 išvykų, sveikatą patikrino 427 rajono gyventojai. Išvykų vietose suorganizuota 13 sveikatinimo renginių, 3 paskaitos, 2 akcijos, pagaminti ir išplatinti 6 lankstinukai, parengti 25 stendai.
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir kontrolė	Rajono mokyklų mokiniai – 3 401, mokinių tėvai – 800, pedagogai, socialiniai darbuotojai.	Rajono mokyklose, švietimo įstaigose atlikti profilaktiniai tikrinimai dėl sergamumo pedikulioze, patikrintas 3 401 vaikas. Vaikai mokyti higienos įgūdžių: paskaityta 1 023 paskaitos, vesta 1 812 pokalbių. Parengtas 1 lankstinukas (1 600 vnt.), 1 atmintinė

		Mažas pajamas gaunančios ir socialinės rizikos šeimos – 17, vaikai – 68.	tėvams (800 vnt.). Nupirktas 44 vnt. preparato „Paronit“ utėlių naikinimui. Bendradarbiaujant su seniūnijų socialiniais darbuotojais, preparatas išdalintas 17 šeimų, kuriose – 68 vaikai.
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	Mokiniai, jaunimas, jų tėvai, pedagogai, vaikų dienos centro lankytojai, miesto ir rajono gyventojai. Iš viso renginiuose dalyvavo 7 945 dalyviai.	Suteikta žinių apie alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo žalą. Organizuotos 2 rajoninės konferencijos, konferencija „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija Pasvalio rajone“, integruota sveikatinimo diena rajono mokyklose, skirta psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijai, apskritas stalias-diskusija, krepšinio turnyras 3x3 „Kai širdys plaka išvien“, filmo „Mano pasirinkimas“ peržiūra, 3 „Sniego gniūžtės“ renginiai, 3 prevenciniai renginiai „Naktis mokykloje“, „Blaivi klasė“ rajono finalinis etapas, konkursas „Laisva klasė nuo (be) svaigalų“, 4 konkursai, 36 akcijos, renginys „Diena be automobilio“, 18 paskaitų, nerūkymo dienos minėjimas, 14 sveikos gyvensenos mokymų, diskusijos, 1 seminarai, 5 tyrimai, stovyklos, išvykos į Pasvalio sporto mokyklos baseiną, 8 sporto varžybos, aerobikos šventė, anketinės apklausos, parengti 25 standai, 11 lankstinukų.
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	Psichikos sveikatos sutrikimų turintys žmonės ir jų šeimos nariai – 157, socialiniai darbuotojai – 18. Pasvalio rajono gyventojai – 619.	Psichikos sveikatos sutrikimų turintiems žmonėms organizuotas užimtumas (148 grupiniai, sekcijiniai užsiėmimai), savipagalbos grupės užsiėmimai, darbių igūdžių atkūrimas, buvo skatinama dirbti komandinio darbo principu, siekiant tarpusavio bendravimo, suorganizuotos 5 paskaitos, psichikos dienos minėjimas, 2 išvykos, išvyką į sveikos gyvensenos sodybą, 1 praktinė konferencija, 2 rankdarbių parodos, 2 lankstinukai. Vykdant savižudybių prevencijos programą buvo teikiama anoniminė psichologinė pagalba nemokamu telefono numeriu 8 800 20001 (109 skambučiai), suteikta 27 psichologo konsultacijų, suorganizuota 12 paskaitų bendruomenių nariams, pagaminti 3 lankstinukai.

		Gimnazistai, pedagogai – 802	Rajoninė konferencija „Gyvybė – brangiausia mūsų vertybė“, fotografijų, piešinių paroda, 3 konkursai, meno terapijos seminaras, antistresinė savaitė, parengti 4 standai.
5.	Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	Mokiniai – 3 050, ikimokyklinio amžiaus vaikai – 71, jų tėveliai – 39, vaikų globos įstaigos auklėtiniai – 25, vaiko dienos centrų lankytojai – 225, pedagogai – 85. Iš viso programose dalyvavo 3 495.	Rajono mokyklose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose, vaikų globos įstaigoje ir vaiko dienos centruose įvykdyta 19 sveikatinimo programų. Organizuotos 5 rajoninės konferencijos, 13 konkursų, 6 viktorinos, 4 sveikatiados, pokalbiai, 8 sveikatos popietės, konkursas „Sveikuolių sveikuoliai“, 2 fotonuotraukų konkursai, 7 parodos, 4 paskaitos-seminarai, 15 paskaitų, 2 seminarai, antistresinė savaitė, klasės valandėlių ciklas „Sveika gyvensena“, 11 akcijų, 1 konferencija, 28 sporto varžybos, 10 prevencinių renginių prieš smurtą, 8 sveikatingumo dienos, 5 tyrimai, 6 parodos, dieninė stovykla mokiniams iš socialinės rizikos šeimų, 1 išvyka į baulingo klubą, išvykos į Pasvalio sporto mokyklos baseiną, parengta 19 informacinių standų, 12 lankstinukų.
6.	Gyventojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimas	22 Pasvalio jaunimo ir suaugusiųjų mokymo centro bendruomenės nariai. 647 Pasvalio rajono gyventojai, vaikai, mokiniai.	Atlikta anketinė apklausa apie sportinį aktyvumą. Suorganizuoti 2 teoriniai užsiėmimai apie sveiką gyvenseną, šiaurietiško ėjimo mokymai, baseino lankymas. Suorganizuoti 2 rajoniniai sporto renginiai miesto parke ir Joniškėlio I. Karpio žemės ūkio ir verslo mokykloje „Asterikso ir Obelikso olimpinės žaidynės“, 2 akcijos, 5 šiaurietiško ėjimo mokymai, sporto šventė.
7.	Burnos ertmės organų profilaktika	Rajono gyventojai – 234, mokiniai – 1 235.	Organizuotas mokinių dantų patikrinimas, atlikti 2 tyrimai, apklausa, 5 sveikatingumo renginiai, 6 paskaitos, pagaminti 5 lankstinukai.
8.	Bendruomenės sveikatos stiprinimo, sveikatos mokymo, šeimos planavimo konsultavimo, sveikatos žinių populiarinimo ir visuomenės	Kaimo bendruomenių nariai – 627, LPS „Bočiai“ Pasvalio bendrijos nariai – 195.	Organizuota 2 sveikatingumo popietės, 1 akcija, 10 paskaitų, 3 bendruomenės sporto šventės, 3 teminės popietės, 1 pirmos pagalbos mokymai, 1 sveikatingumo šventė, 2 varžybos, 3 ekskursijos, 1 sveikatingumo stovykla, 3 sveikatingumo diena bendruomenės vaikams ir jaunimui, vaikų sporto šventė, vasaros sporto šventė, mankštos ir aerobikos užsiėmimai, Šiaurietiško

	sveikatos propagandos		vaikščiojimo mokymai, 2 piešinių konkursai, parengta 10 lankstinukų.
9.	Gyvenamosios aplinkos sveikatinimas	554 gimnazistai, 33 pedagogai, 40 priešmokyklinių grupių vaikų, 18 tėvelių.	Organizuota akcija „Europos judrioji savaitė“, apklausa, dalyvauta Euroscola finale – II vieta, anketa, 3 paskaitos, Lietuvos žaliųjų judėjimo lektoriaus paskaita, prezentacija „Maisto kokybė ir sauga rūpi ne tik Europos Sąjungai“, paskaita ekologinėmis temomis, akcija „Pasodink medelį“, Žemės dienos šventė, pratybos „Šiukšlės“, 4 išvykos, piešinių paroda „Laiškai žemei“.
10.	Sveikatos priežiūra mokyklose	Pasvalio rajono mokyklų mokiniai – 4 333, mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistai.	Finansuota mokyklų sveikatos priežiūra. Mokyklose vykdytos 33 sveikatos programos, suorganizuoti 678 sveikatinimo renginiai, renginiuose dalyvavo 14 664 mokiniai. Užregistruota 10 045 apsilankymai pas visuomenės sveikatos priežiūros specialistą: dėl pirmos pagalbos – 785; dėl konsultacijos – 3 383; dėl kitų priežasčių – 8 877 apsilankymai.

4. INFORMACIJOS APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTAS PRIEMONES SKLAIDA

Eil. Nr.	Informavimo ir viešinimo priemonės pavadinimas	Įgyvendintų informavimo ir viešinimo priemonių skaičius	Paviešintų Savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius
1.	Populiarinimas ir informavimas per televiziją, radiją, spaudą ir kitas masinio informavimo priemonės	62	24
2.	Informaciniai ir mokomieji renginiai, parodos, konferencijos, seminarai, konkursai, stendai, paskaitos	494	55
3.	Pranešimai, kiti dokumentai programų rengėjams ir vykdytojams	2	1
4.	Savivaldybės interneto tinklalapis	41	25
5.	Popieriniai ir elektroniniai leidiniai (plakatai, lankstinukai, skrajutės, kitos priemonės)	81	35
6.	Išorinės ženklavimo priemonės programos įvaizdžiui formuoti (lipdukai, kanceliarinės prekės su programos atributika ir kt.)	5	5

5. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ADMINISTRAVIMO TOBULINIMAS

Eil. Nr.	Problemos, susijusios su Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimu	Pasiūlymai, kaip tobulinti savivaldybės visuomenės sveikatos programų rengimą, finansavimą ir įgyvendinimą
----------	--	--

1.	Sveikatos programų pareiškėjams ir programą administruojantiems reikėtų tobulinti žinias apie programos įgyvendinimą ir administravimą.	Reikalingi mokymai dėl programų administravimo, ataskaitų rašymo.
----	---	---
